

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 460/2004 ustanawiające Europejską Agencję ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji w zakresie okresu jej działania

COM(2007) 861 wersja ostateczna — 2007/0291 (COD)

(2008/C 162/15)

Dnia 24 stycznia 2008 r. Rada Unii Europejskiej, działając na podstawie art. 95 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 460/2004 ustanawiające Europejską Agencję ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji w zakresie okresu jej działania

Uznawszy, że treść wniosku jest w zupełności zadowalająca i nie wymaga żadnego komentarza ze strony EKES-u, na 442. sesji plenarnej w dniach 13-14 lutego 2008 r. (posiedzenie z dnia 13 lutego 2008 r.) Komitet stosunkiem głosów 134 do 3 — 2 osoby wstrzymały się od głosu — postanowił wydać pozytywną opinię na temat proponowanego tekstu.

Bruksela, 13 lutego 2008 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Dimitris DIMITRIADIS

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie stosowanych w rybnictwie metod zarządzania opartego na prawach połowowych

(2008/C 162/16)

Dnia 27 września 2007 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny postanowił, zgodnie z art. 29 ust. 2 regulaminu wewnętrznego, sporządzić opinię z inicjatywy własnej w sprawie

stosowanych w rybnictwie metod zarządzania opartego na prawach połowowych.

Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 22 stycznia 2008 r. Sprawozdawcą był Gabriel SARRÓ IPARRA-GUIRRE.

Na 442. sesji plenarnej w dniach 13-14 lutego 2008 r. (posiedzenie z 13 lutego 2008 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 110 do 2 — 5 osób wstrzymało się od głosu — przyjął następującą opinię:

1. Wnioski

1.1 Komitet uważa, że po zakończeniu okresu debaty Komisja powinna przeprowadzić badanie przedstawiające aktualne możliwości flot wspólnotowych oraz kwoty konieczne do zapewnienia ich konkurencyjności, z poszanowaniem trwałości łowisk wspólnotowych.

1.2 Badanie to powinno dotyczyć aktualizacji praw połowowych państw członkowskich uzyskanych zgodnie z zasadą względnej stabilności, uwzględniając przy tym 24 lata, które upłynęły od 1983 r.

1.3 Aktualizacja ta powinna mieć charakter okresowego przyznawania kwot, na przykład w ciągu pięciu lat, tak aby mogły zostać one rozdzielone w przypadku ponownego zaburzenia równowagi.

1.4 W ramach tej aktualizacji należy dokonać analizy najlepszych rozwiązań, które pozwolą na uniknięcie w przyszłości obecnych nierówności między kwotami dla niektórych gatunków pelagicznych i przydennych w określonych strefach połowowych, które to nierówności prowadzą w większości państw członkowskich do zbyt wysokich lub zbyt niskich kwot.

1.5 W każdym przypadku rzeczywiste kwoty powinny opierać się na różnych danych naukowych. Dlatego też zdaniem EKES-u należy zwiększyć wysiłki na rzecz poszerzenia wiedzy naukowej o zasobach, gdyż obecnie większość kwot ustalana jest według zasady ostrożności, jako że brakuje wystarczających danych naukowych.

1.6 Z drugiej strony EKES uważa, że kryterium względnej stabilności pociąga za sobą pewne prawa uzyskane przez państwa członkowskie. Prawa takie nie powinny zaniknąć, mogą jednak być aktualizowane zgodnie z potrzebami trwałości zasobów oraz konkurencyjności flot wspólnotowych, wymaganymi obecnie przez wspólną politykę rybacką.

1.7 Zdaniem EKES-u, jeżeli Komisja uzna za wskazane wprowadzenie systemu zarządzania opartego na prawach połowowych, powinien on zostać ustanowiony na szczeblu wspólnotowym.

1.8 Komitet uważa, że odpowiednio zaktualizowane prawa połowowe mogą doprowadzić do zahamowania odrzutów i znacznego ograniczenia przełowienia.

1.9 Jednakże przyznając pierwszeństwo prawom rybaków dokonujących połowów na małą skalę, którzy odgrywają szczególnie rolę w wyspiarskich państwach członkowskich oraz w regionach wyspiarskich, Komitet uważa, że rybołówstwo na małą skalę — co oznacza rybołówstwo na statku rybackim o całkowitej długości poniżej 12 metrów⁽¹⁾ — powinno być wyłączone z systemu zarządzania opartego na prawach połowowych na szczeblu wspólnotowym.

1.10 Komitet sądzi, że jeśli Komisja miałaby ustanowić system zarządzania zasobami oparty na prawach połowowych, powinna rozpocząć od tych łowisk, co do których zainteresowane państwa członkowskie są zgodne ze względu na różnice między zbyt wysokimi i zbyt niskimi kwotami.

1.11 W takim wypadku zdaniem Komitetu Komisja powinna wyznaczyć szczebel negocjacji praw połowowych — wspólnotowy, krajowy, organizacji producentów czy przedsiębiorstw — oraz monitorować transakcje.

1.12 Komitet sądzi, że przywrócenie równowagi z poszanowaniem zasady względnej stabilności będzie stanowiło ważny krok w kierunku systemu zarządzania opartego na prawach połowowych.

2. Wstęp

2.1 Swoim komunikatem w sprawie stosowanych w rybacztwie metod zarządzania opartego na prawach połowowych⁽²⁾ Komisja chciała zainicjować prawie roczną debatę (27.2.2008) na temat potrzeby poszukiwania rozwiązań pozwalających na skuteczniejszą realizację celu, którym jest zachowanie trwałości zasobów oraz konkurencyjności floty wspólnotowej, przewidzianych w nowej wspólnej polityce rybackiej (WPRyb).

2.2 W Zielonej księdze w sprawie przyszłości wspólnej polityki rybackiej⁽³⁾ Komisja wezwała do zbadania nowych metod zarządzania, takich jak rynkowe systemy przyznawania kwot,

np. zbywalne kwoty indywidualne oraz aukcje, które tworzą rynek praw połowowych i mogą przyczynić się do większego zainteresowania ze strony podmiotów posiadających takie prawa kwestią zrównoważonego rybołówstwa w długim okresie.

2.3 W „mapie drogowej” wspólnej polityki rybackiej⁽⁴⁾ Komisja uznała, że „sektor rybołówstwa ma nadal szczególne cechy, które utrudniają stosowanie w krótkim okresie normalnych zasad ekonomicznych, takich jak wolna konkurencja między producentami oraz swoboda inwestycji”. Cechy te wiążą się z brakiem równowagi strukturalnej pomiędzy niedoborem zasobów połowowych a rozmiarami floty wspólnotowej oraz stałą zależnością rybołówstwa od określonych miejsc na wybrzeżach. Komisja ustanowiła w „mapie drogowej” kalendarz działań, rozpoczynających się w 2002 r. od organizacji seminariów na temat zarządzania gospodarczego, podczas których miał zostać omówiony system praw połowowych (indywidualnych lub zbiorowych) podlegających wymianie. W 2003 r. Komisja miała poinformować Radę o wynikach tych dyskusji. Z pewnym opóźnieniem, w maju 2007 r., odbyło się seminarium na temat gospodarczego wymiaru rybołówstwa, na którym omówiono m.in. kwestię praw połowowych⁽⁵⁾.

2.4 EKES uznał, że należy opracować niniejszą opinię z inicjatywy własnej w celu wniesienia wkładu do debaty przewidzianej przez Komisję na temat sposobów poprawy zarządzania zasobami, co powinno być głównym filarem wspólnej polityki rybackiej, aby osiągnąć trwałość zasobów i jednocześnie zapewnić konkurencyjność flot wspólnotowych.

2.5 Celem niniejszej opinii jest uwidocznienie istniejących trudności we wprowadzaniu efektywnego zarządzania zasobami połowowymi opartego na prawach połowowych oraz zaproponowanie możliwych rozwiązań służących przezwyciężeniu tych trudności.

2.6 EKES zgadza się z Komisją co do potrzeby stworzenia klimatu, który bardziej sprzyjałby wprowadzaniu normalnych warunków gospodarczych i likwidacji barier dla zwykłej działalności gospodarczej, takich jak krajowe przyznawanie możliwości połowowych oraz zasada względnej stabilności⁽⁶⁾.

2.7 Z tego względu w niniejszej opinii przede wszystkim podejmuje się próbę pogłębienia analizy kryterium względnej stabilności, które zdaniem Komisji oraz głównych zawodowych stowarzyszeń rybackich we Wspólnocie⁽⁷⁾ stanowi jedną z zasadniczych przeszkód dla wprowadzenia systemu praw połowowych na szczeblu wspólnotowym, ze względu na fakt, że wymiana lub przekazanie ostatecznej własności praw między przedsiębiorstwami w państwach członkowskich zmieniłoby obecny procentowy podział kwot między nimi, a tym samym wpłynęłoby na względną stabilność. Po drugie, opinia ma na celu dostarczenie elementów pozwalających na wdrożenie tego systemu zarządzania, który już działa na skalę krajową w niektórych państwach członkowskich i w niektórych krajach trzecich konkurujących na rynku wspólnotowym.

⁽⁴⁾ COM(2002) 181 końcowy z 28.5.2002.

⁽⁵⁾ Seminarium zorganizowane przez Komisję w Brukseli w dniach 14–15 maja 2007 r.

⁽⁶⁾ COM(2002) 181 końcowy, s. 25.

⁽⁷⁾ Na spotkaniu grupy roboczej ds. zasobów Doradczego Komitetu ds. Rybołówstwa w dniu 18.9.2007 EAPO i EUROPECHE/COGECA przedstawiły dokumenty (sygn. EAPO 07-29 z 17.9.2007, sygn. EUROPECHE/COGECA EP(07)119F/CP(07)1053.3 z 17.9.2007), w których wyrażono zaniepokojenie prawami połowowymi.

⁽¹⁾ Art. 26 rozporządzenia Rady (WE) nr 1198/2006, dotyczącego Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz.U. L 223 z 15.8.2006).

⁽²⁾ COM(2007)73 końcowy z 26.2.2007.

⁽³⁾ COM(2001) 135 końcowy z 20.3.2001.

2.8 Tło historyczne

2.8.1 W 1972 r.⁽⁸⁾ zasada równości dostępu do zasobów połowowych państw członkowskich, ustanowiona w 1970 r.⁽⁹⁾, została uchylona przez Radę podczas okresu przejściowego, który miał zasadniczo zakończyć się 31 grudnia 1982 r.

2.8.2 Z tego powodu, a także w celu ochrony obszarów przybrzeżnych po zakończeniu tego okresu przejściowego, Rada zatwierdziła w 1976 r. tzw. preferencje haskie⁽¹⁰⁾, które na szczeblu wewnętrznym miały chronić rybołówstwo przybrzeżne, uwzględniając „podstawowe potrzeby” lokalnych wspólnot zależnych od rybołówstwa.

2.8.3 Negocjacje między Komisją a państwami członkowskimi w sprawie rozdziału ogólnych dopuszczalnych połowów (TAC) były prowadzone do 1983 r., kiedy to przyjęto rozporządzenie (EWG) nr 170/83 ustanawiające wspólnotowy system zachowania praw połowowych i zarządzania nimi⁽¹¹⁾ i ustalające ostateczny podział według następujących kryteriów: tradycyjna działalność rybacka w każdym państwie członkowskim, szczególne potrzeby regionów, w których ludność lokalna jest w dużym stopniu zależna od rybołówstwa (z uwzględnieniem preferencji haskich) oraz potencjalna utrata połowów w wodach należących do krajów trzecich w wyniku rozszerzenia wyłącznych stref ekonomicznych do 200 mil morskich.

2.8.4 Ten system rozdziału, znany jako zasada względnej stabilności, gwarantował każdemu państwu członkowskiemu⁽¹²⁾ niezmienny udział procentowy w ogólnych dopuszczalnych połowach dla każdego gatunku. Pojęcie „względnej stabilności” w rozumieniu Rady oznaczało, iż „uwzględniając aktualną sytuację biologiczną zasobów, powinno się wziąć pod uwagę szczególne potrzeby regionów, w których ludność lokalna jest zależna od rybołówstwa i związanych z nim gałęzi przemysłu”⁽¹³⁾. Oznacza to, że utrzymano preferencje haskie w formie przewidzianej przez Radę w 1976 r., zachowując uchylenie zasady równości dostępu.

2.8.5 Zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 170/83 Komisja miała sporządzić sprawozdanie w sprawie sytuacji społeczno-gospodarczej regionów nadbrzeżnych do 31 grudnia 1991 r. Na tej podstawie Rada miała podjąć decyzje co do odpowiednich dostosowań, przy czym możliwe byłoby przedłużenie funkcjonowania systemu warunków dostępu i kryteriów rozdziału kwot do 31 grudnia 2002 r.

2.8.6 W obliczu sprawozdania przedstawionego przez Komisję Rada postanowiła podjąć decyzję polityczną o przedłużeniu funkcjonowania systemu warunków dostępu i kryteriów rozdziału kwot do 31.12.2002 r.⁽¹⁴⁾

⁽⁸⁾ Zgodnie z aktami przystąpienia podpisanymi przez Wspólnotę oraz Danię, Wielką Brytanię i Irlandię, okres przejściowy zakończył się 31 grudnia 1982 r. Zob. Dz.U. L 73 z 27.3.1972.

⁽⁹⁾ Rozporządzenie (EWG) nr 2141/70, opublikowane w Dz.U. L 236 z 27.10.1970.

⁽¹⁰⁾ Rezolucja Rady z 3.11.1976 (Dz.U. C 105 z 7.5.1981).

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 24 z 27.1.1983.

⁽¹²⁾ W 1983 r. do Wspólnoty należały Niemcy, Belgia, Dania, Francja, Wielka Brytania, Grecja, Holandia, Irlandia, Włochy oraz Luksemburg.

⁽¹³⁾ Motywy 6 i 7 rozporządzenia (EWG) nr 170/1983. Dz.U. L 24 z 27.1.1983.

⁽¹⁴⁾ Art. 4 rozporządzenia (WE) nr 170/1983.

2.8.7 Wreszcie w art. 20 rozporządzenia (WE) nr 2371/2002 Rady w sprawie ochrony i zrównoważonej eksploatacji zasobów rybołówstwa w ramach wspólnej polityki rybołówstwa stwierdzono, że możliwości połowowe powinny być równomiernie rozłożone między państwami członkowskimi, tak aby zapewnić każdemu z nich względną stabilność działalności połowowej dla każdego stada lub łowiska. W art. 17 przedłużono uchylenie zasady równości dostępu do 31.12.2012 r. i ponownie przewidziano opracowanie sprawozdania w sprawie uchylenia równości dostępu.

3. Uwagi ogólne

3.1 Zdaniem Komitetu kryterium względnej stabilności, tj. niezmienny odsetek ogólnych dopuszczalnych połowów (TAC) przyznany każdemu państwu członkowskiemu przed 24 laty, wyraźnie nie uwzględnia przemian gospodarczych i społecznych w społecznościach, które faktycznie zależne są od połowów i związanych z nimi gałęzi przemysłu. Obecna zdolność połowowa floty wspólnotowej, aktualne wykorzystanie zasobów oraz inwestycje przeprowadzone w regionach przybrzeżnych nie mają wiele wspólnego z sytuacją panującą w 1983 r., kiedy do Unii nie weszły jeszcze państwa zainteresowane tą tematyką.

3.2 W rozporządzeniach Komisji dotyczących dostosowania kwot⁽¹⁵⁾ widać występujące od lat na niektórych łowiskach i w niektórych strefach połowowych we Wspólnocie istotne różnice między kwotami przyznawanymi państwom członkowskim a dokonywanymi przez te państwa połowami zarówno w wypadku gatunków pelagicznych, jak i przydennych. Te nierówności, które w niektórych wypadkach prowadzą do pojawienia się kwot zbyt wysokich, zbyt niskich, a nawet kwot niewykorzystanych ze względu na brak floty, dotyczą łowisk i stref połowowych w większości państw członkowskich i wynikają nie tylko z przyczyn biologicznych, lecz również z zastosowania kryterium względnej stabilności.

3.3 Komitet jest zdania, że przydział praw w ramach systemu ogólnych dopuszczalnych połowów musi przede wszystkim gwarantować odzyskiwanie (i zachowanie) zasobów różnych gatunków ryb i innych zasobów morskich na wyższym i stabilniejszym poziomie. EKES zaleca poczynienie większych wysiłków na rzecz poprawy wiedzy naukowej o stanie zasobów rybnych, jak również znalezienia najlepszych rozwiązań odnośnie do zarządzania przydziałami i praktykami połowowymi, by zapewnić optymalne wyniki zarówno z punktu widzenia zachowania samych zasobów rybnych, jak i dobrobytu zależnych od nich społeczności rybackich. Całkowita wielkość przydziałów musi mieścić się w granicach ustalonych naukowo maksymalnych odłowów, a indywidualne przydziały powinny być skutecznie kontrolowane i wprowadzane w życie.

3.4 Dlatego też Komitet jest zdania, że Komisja powinna przeprowadzić badanie przedstawiające aktualne możliwości flot wspólnotowych, jak również kwoty konieczne do zapewnienia ich konkurencyjności oraz trwałości zasobów rybnych. W badaniu należy poruszyć kwestię aktualizacji praw nabytych

⁽¹⁵⁾ Na przestrzeni trzech ostatnich lat wymienić można rozporządzenie Rady (WE) nr 776/2005, Dz.U. L 130 z 24.5.2005; rozporządzenie (WE) nr 742/2006, Dz.U. L 130 z 18.5.2006 oraz rozporządzenie (WE) nr 609/2007, Dz.U. L 141 z 2.6.2007.

przez państwa członkowskie zgodnie z zasadą względnej stabilności, by przeanalizować najlepsze rozwiązania, które pozwolą uniknąć w przyszłości obecnych zaburzeń równowagi kwot dla pewnych gatunków pelagicznych i przydennych w określonych strefach połowowych. Należy przy tym uwzględnić główne cele WPRyb — osiągnięcie trwałości zasobów w długim okresie oraz konkurencyjności flot wspólnotowych.

3.5 Z drugiej strony Komitet uważa, że kryterium względnej stabilności pociąga za sobą pewne prawa nabyte przez państwa członkowskie. Prawa takie nie powinny zaniknąć, mogą jednak być aktualizowane zgodnie z potrzebami trwałości zasobów oraz konkurencyjności flot wspólnotowych, wymaganymi obecnie przez wspólną politykę rybacką.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 EKES sądzi, że Komisja powinna przeprowadzić badanie jak najszybciej po zakończeniu debaty, gdyż w obliczu obecnej sytuacji w zakresie wspólnotowych zasobów połowowych i konkurencyjności floty wspólnotowej nie można czekać do 2012 r. na nowe sprawozdanie Komisji, by usunąć istniejące zaburzenia między kwotami połowowymi a flotą wspólnotową.

4.2 Aktualizacja powinna mieć charakter okresowego przyznawania kwot, na przykład w ciągu pięciu lat, tak aby mogły one zostać rozdzielone w wypadku ponownego zaburzenia równowagi.

4.3 Komitet sądzi również, że jeśli w wyniku debaty przeprowadzonej w celu znalezienia rozwiązań obecnych problemów Komisja uzna za konieczne wdrożenie systemu zarządzania opartego na zaktualizowanych prawach połowowych państw członkowskich, to należy wdrożyć taki system na szczeblu wspólnotowym.

4.4 EKES uważa, że po podpisaniu w grudniu 2007 r. traktatu reformującego (traktatu z Lizbony) wśród państw członkowskich powstał klimat sprzyjający przyjęciu wspomnianego systemu zarządzania rybołówstwem.

4.5 Komitet zdaje sobie sprawę z trudności wiążących się z wprowadzeniem na szczeblu wspólnotowym systemu zarządzania opartego na zbywalnych prawach połowowych, lecz sądzi, że system taki może być sposobem na „eksploatację żywych zasobów wodnych, która sprzyjać będzie stabilnym warunkom gospodarczym, ekologicznym i społecznym”⁽¹⁶⁾, jeśli uwzględnione zostaną wymienione niżej kryteria.

4.5.1 Aby nie naruszyć praw rybaków dokonujących połowów na małą skalę⁽¹⁷⁾, działalność ta, od której zależy wiele społeczności nadbrzeżnych, a w szczególności wyspiarskie państwa członkowskie i regiony wyspiarskie, powinna zostać wykluczona ze wspólnotowego systemu zarządzania opartego na prawach połowowych.

4.5.2 By uniknąć powstania dominującej pozycji na rynku w wyniku handlu prawami połowowymi, można by wprowadzić w każdym państwie członkowskim ograniczenia w postaci udziału procentowego w całkowitej rocznej wielkości połowowej dla danego gatunku.

4.5.3 Komitet jest zdania, że system zarządzania musi być wprowadzany stopniowo na poszczególnych łowiskach Wspólnoty, poczynając od tych, w których oprócz różnic między zbyt wysokimi a zbyt niskimi kwotami istnieje także szeroki konsensus wśród państw członkowskich zainteresowanych tymi łowiskami.

4.5.4 Komisja powinna zdecydować, na jakim szczeblu — wspólnotowym, krajowym, organizacji producentów czy przedsiębiorstw — przeprowadzone zostaną negocjacje dla poszczególnych łowisk objętych systemem zarządzania prawami połowowymi i wyznaczyć w jasny sposób metody kontroli tychże transakcji.

4.6 Komitet uważa, że odpowiednio zaktualizowane prawa połowowe mogą doprowadzić do zahamowania odrzutów i znacznego ograniczenia przełowienia.

4.7 Komitet sądzi, że przywrócenie równowagi z poszanowaniem kryterium względnej stabilności będzie stanowiło ważny krok w kierunku systemu zarządzania opartego na prawach połowowych. System ten, poddany odpowiedniej kontroli w celu niedopuszczenia do powstania dominującej pozycji na rynku, umożliwi bardziej równomierne i dokładniejsze rozdzielanie zasobów między różnymi flotami wspólnotowymi, co przyczyni się do osiągnięcia większej trwałości zasobów i do konkurencyjności flot wspólnotowych.

Bruksela, 13 lutego 2008 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Rady (WE) 2371/2002 w sprawie ochrony i zrównoważonej eksploatacji zasobów rybołówstwa w ramach Wspólnej Polityki Rybołówstwa (Dz.U. L 358 z 31.12.2002).

⁽¹⁷⁾ Rybołówstwo na małą skalę należy tutaj rozumieć zgodnie z definicją w art. 26 rozporządzenia (WE) nr 1198/2006, tzn. statki rybackie o całkowitej długości poniżej 12 metrów.